

Déli Hírlap

Felelős igazgató és kiadó: T. Popa, Piața Sf. Gheorghe
Căminul nr. 4. Telefon: 1. Regisztrációs és kábel kód: 212,
számok 10 vagy 2-42. Egyes száma ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei,
Magyarországon 20 fillér, Amerikában 20 cent, Jugoszláviában
3 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Előfizetési díjakban van.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DS

Előfizetési árak: I. évfolyam: 1200 lei, II. évfolyam: 1200 lei, egész évfolyam: 2400 lei. — Kelföldön: I. évfolyam: 2400 lei, II. évfolyam: 2400 lei, egész évfolyam: 4800 lei, postai költségekkel együtt. Állami tartozások és nyugdíjak 20%, hadseregnyi díjazás.

1928 / VASÁRNAP / MÁRCIUS 25

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 70. SZÁM

A svábok

évszázadokon keresztül a legszorosabb sorsközösségben éltek a magyarokkal. Zavartalanul megfértek egymás mellett és vetélkedés közöttük legfeljebb kulturális és gazdasági téren mutatkozott. Hogy ez a nemes versengés sváb testvéreinknek sem szolgált hátrányára, az nem szorul bizonyításra. Csak kissé körül kell néznünk szűkebb hazánkban: a bánági róma virágzó sváb községei minden szónál ékeesebben tanuskodnak ezen állítás igazsága mellett. A multbeli sorsközösség a Magyarországtól való elszakadás óta még erősebb lett a közössé vált kisebbségi érdekek és küzdelmek révén. Néhány év leforgása alatt nagyot változott a világ és az emberek mentalitása. A nemzeti érzések megújulásának korszakában büszkén vallja magát svábnak az, aki nemrég személyes sértésnek vette, ha német származását svábnak titulálták. Svábnak nevezetlni nem bántó és nem lealázó, mint ahogyan nem sértő és nem lebecsmérlő, ha valakit magyarnak, vagy csángónak mondanak. A kisebbségi sorsközösség egyes zavaró momentumoktól eltekintve, melyeknek okait azonban inkább az erdélyi szászok szolgáltatták, még jobban összeforrasztotta a magyarokat és svábokat. Ennek gyönyörű példáját szolgáltatták a legutóbbi országos választások, amikor a két nép közös listával vette fel a küzdelmet. A közös kisebbségi érdekeket tartotta szem előtt a magyarság, amikor a Bánágban lemondott a magyar jelölt biztos helyezéséről és Arad megyében a megválasztott magyar képviselő lemondott mandátumáról csak azért, hogy a svábok jelöltje juthasson a parlamentbe. Tette ezt minden keserűség nélkül, mert becsületes meggyőződése volt, hogy a magyarok szavazataival is megválasztott német képviselő éppen úgy szívén fogja viselni a magyarság érdekeit, mint tette volna a magyar képviselő a svábság kisebbségi érdekeivel. Ebbe a parancsoló szükségként mutatkozó harmóniába most diszónciát hoz a szatmári iskolakérdés. A Károlyiak által valamikor Szatmár vidékére telepített svábok a generációk hosszú sorozatán át teljesen elmagyarosodtak. Anyanyelvük magyarrá vált és a mai generáció nagyapái sem bírták már a német nyelvet. És ezekért a szatmárvidéki elmagyarosodott telepeseikért harsogott meg a romániai németiség részéről. A kulisszák mögött folyt a harc és a forum nyilvánossága előtt senki sem vállalta a lélekrablás odumát. Pozitívumot ebben a kérdésben

nem, csak cáfolatok formájában megnyilatkozó negatívumokat hallottunk. A parlament egyik legutóbbi ülésén aztán történt valami, ami erről a titokzatos akcióról kissé fellebbentette a fátyolt. Kräuter Ferenc beszéde közben a közoktatásügyi miniszter olyasmint mondott, hogy a svábok hálásak lehetnek neki, mert hiszen ő segíti őket Szatmármegyében, ahol a magyarokkal veszekszenek. Fel is szólította, hogy inkább erről beszéljen. Kräuter kitért a miniszter felszólítása elől. Bizonyára talál még alkalmat, hogy erről a kérdéstről is beszéljen. Addig azonban lelkünkben marad a gyanu, hogy a szatmárvidéki magyar

iskolák indokolatlan és erőszakos elnémetesítése mögött a svábok is szerepet játszanak. A közoktatásügyi miniszter kijelentése a jogosan igényelt háláról cáfolatlanul áll. Az ügyet a magunk részéről nem zártuk le és ezuttal csak Kräuter érveivel akarunk rámutatni arra, milyen igazságtalan szatmári akciójuk. Nem tűrhető — mondotta, — hogy az iskola válasza el a gyermeket szüleitől. Ahol a családban németül beszélnek, ott a gyermeket is német iskolába kell küldeni. Teljes egészében elfogadjuk ezt az elvet azzal, hogy ami a németeknél jogos, az a magyaroknál legalább is méltányos. Miután a szatmáriak nem

tudnak németül, a családokban kizárólag magyarul beszélnek, a gyermekeket magyar iskolába kell küldeni. Ha a romániai németiség mentesülni akar attól a gyanutól, melyet Angheliescu a parlament nyílt ülésén hangoztatott, hogy ők működtek közre a szatmári magyar iskolák megszüntetésében, ennek igen egyszerű módja van. Járjanak közbe a magyar parlamenti képviselőkkel együtt, hogy a szatmárvidéki magyarok gyermekei újra magyar iskolákba járhasanak. Egyszerű és egyben egyetlen módja is a fegyverbarátság tiszta megőrzésének. Ezt várja a magyarság a szász és sváb kisebbségi fegyvertársaktól.

Megszavazták

Angheliescu miniszter beszéde után a középiskolai oktatás reformjáról szóló javaslatot

Bukarest, március 24.

A kamara tegnap ülést tartott, amelyen Angheliescu közoktatásügyi miniszter nagyszabású beszédet mondott és válaszolt a középiskolai oktatás reformjáról szóló javaslat vitája során elhangzott felszólalásokra. Mindenekelőtt megállapítja a miniszter, hogy a javaslat három elvet kíván megvalósítani. Az első elv az, hogy az oktatás összes fokozatai egységes egészet alkotnak. A második szempont az, hogy a tanuók egyes osz-

tályokból a magasabb fokozatokba csak vizsga letétele után léphetnek. Végül a harmadik elv szerint a javaslat a gyakorlati és az elméleti oktatást egyenlővé teszi. Ezek az elvek felelnek meg a jelenlegi szükségleteknek is. A liceum elvégzése után az egyetemre elokészítő év feltétlenül szükséges. A javaslat vezérlő fonala a nemzeti jelleg, de emellett nagyfontosságúnak tartja a test nevelését is. A növendékek számát osztályonként

meg kellett szabni, hogy így az ellenőrzés könnyebb lehessen. Ezután ismertette a miniszter azt a módot, ahogyan a középiskolai oktatás különböző ágazatai részére megszavazott tizenegy milliárd leit felosztották. Angheliescu miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a kamara a középiskolai oktatás reformjáról szóló javaslatot általánosságban egyhangulag elfogadta és áttértek a javaslat részletes vitájára.

Szívébe lőtt

véletlenségből a rendőr egy dühöngő és revolverrel hadonászó öngyilkosjelöltnek

Berlin, március 23.

A sebészeti klinikán tegnap megjelent egy izgatott fiatalember. Az előcsarnokban megszólította a portást és megkérdezte, hogy hol akad valaki, aki felvegye személyazonosságát.

— Talán beteg és klinikára akarja magát felvétetni? Majd a vizsgálat után felveszik a személyazonossági adatait, — felelte a portás.

— Nem akarom magamat felvétetni a klinikára, — volt a válasz, — teljesen egészséges vagyok, azonban szükséges, hogy felvegyék a személyazonosságomat, mert öngyilkos akarok lenni.

A portás erre a kijelentésre ijedten dadogott és azt hitte, hogy örülni van dolga. Meg akarta próbálni, hogy az illetőt szép szóval eltávolítsa a kli-

nika épületéből. Az ismeretlen fiatalember azonban hirtelen revolvert rántott. Azzal hadonászott és magából kikelve ordított:

— Micsoda disznóság! Az ember még csak nem is lehet nyugodtan öngyilkos? Ha nem írják föl azonnal a személyi adataimat, akkor baj lesz, annyit mondom. Nem akarom, hogy a halálom után azt mondják, hogy ismeretlen halott vagyok. Azonnal hozzon nekem valami hivatalnokot, akinek megmondjam, hogy kicsoda vagyok, hány éves vagyok és mi a foglalkozásom.

Az ordítás olyan hangos volt, hogy a lárma figyelmes lett a klinika előtt sétáló rendőr és bement az épületbe. Látva a revolverrel hadonászó fiatalembert, lefogta annak balkar-

ját. Ugyanakkor két ápoló is berothant az előcsarnokba a zajra. Az öngyilkosjelölt torkszakadtából kiabálta:

— Éppen négyen vagytok. Az jó. A revolveremben öt golyó van. Mind-egyiteknek jut egy és az utolsó nekem marad.

Ugyanakkor az utca felől még egy másik rendőr is beszaladt az épületbe és ijesztésül a makacs öngyilkosjelölt lábába akart löni. Izgatottságában azonban magasabbra tartotta a revolverét és azt elsütötte. A golyó szíven találta az öngyilkosjelölt dühöngőt, aki azonnal meghalt. A zsebében tényleg nem találtak semmiféle igazoló irást és személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

Hamis statisztikával elsikkasztotta a magyar iskolát a partosi tanító, aki ellen a panaszok hosszú sorát állapították meg

Partos, március 23.

Jászkunarcu magyarok a legteljesebb békességben élnek Partos temesmegyei községben az ottani román-sággal. Ezeknek a magyaroknak ősei hosszú évtizedek előtt kerültek ide Szeged, Dorozsma, Szőreg vidékéről. Utódaik már itt születtek és azóta testvéries viszonyban éltek mindig a románok fiaival. Együtt nevelkedtek, együtt duhajkodtak az ifjuság szilaj éveiben, együtt dolgoztak az érett férfikorban és megöregedvén egyforma megadással várták Isten rendeléséből a halált, majd belekerülve a sorba poraik egyképpen vegyülnek el a földben, melyet egyformán szerettek életükben és amelyet halálukban saját magukkal táplálnak. Sem a magyar uralom nem volt, sem pedig a román uralom idejében nincsen torzszalkodás Partoson románok és magyarok között.

Partos község állami elemi iskolájában a román uralom alatt megmaradt a magyar tagozat és

rendesen működött is mindaddig, amíg a régi tanító nyugalmába vonult és helyébe Moravicáról Neidenbach Gusztáv került a partosi magyar tagozathoz.

Moravica nagyon örült, amikor Neidenbach tanítót onnan elhelyezték. Partos viszont csak később tudta meg, hogy nincsen oka örvendeni az új tanítónak. Neidenbach Gusztávról hamarosan kiderült, hogy csak névleg tanító, de nem csinál magának lelkiismereti kérdést abból, hogy tényleg is az legyen. A tanításra nem fektetett valami nagy súlyt. Annál többet törődött a gyümölcsösével, a kertjével, buzatábláival és a dohányföldjével. Sőt a nagyobb gyerekeket bizony igénybe vette ezekenél a munkálatoknál. Ennek felelősségét rá szunior tanítónak volt gyermekeknek való munka, vagy elkövetkezett a libapásztorkodás, ott-hon maradhasanak. Egyáltalán nem tartotta számon azt, hogy melyik tanulója mikor mulasztott és miért. Az iskolaudvaron a gyermekekkel nagy játékokat rendeztetett és maga vagy elment ezalatt sétálni, vagy pipájából bodor füstököt eregetve gyönyörködött a gyermekek csatározásában. A múlt nyáron volt három esztendeje annak, hogy Neidenbach Gusztáv tanító Partoson működött és bizony a szülőknél a vizsgán saját maguknak kellett meggyőződniük arról, hogy azok a fiúk és leányok, akik a harmadik osztályból vizsgáltak, alig tudták a falitábláról egy-két beütést megismerni.

Arról szó sem volt, hogy folyékonyan akár egyikük is tudjon olvasni. De nem tudtak imádkozni sem. Partosnak ugyanis nincsen katolikus plébániája és a vallásoktatás is a tanító dolga. Neidenbach Gusztáv tanító tanuló a harmadik osztály elvégzése után arra a kérdésre, hogy ki teremtette a világot, úgy álltak, mint a borju a festett kapu előtt, kitéríték a szájukat és nagyokat hallgattak.

A partosi magyarok megdöbbentek, amikor látták, hogy gyermekeik mennyire el vannak maradva minden tudástól. És, nehogy ez a tudatlanság tovább burjánozzék, elhatározták, hogy panaszt tesznek a tanfelügyelőségen. Írásbeli beadványt készítettek, melyben konkrét adatokkal mutatták rá, hogy a helyzet tarthatatlan. Kérték Neidenbach Gusztáv tanítónak Partosról való áthelyezését és egy másik tanítóval való pótlását, vagy ha ez nem volna lehetséges, alapos megintését és kötelességére való szigorú figyelmeztetését. Azonban Neidenbach Gusztáv megneszelle a készülődést. Biztos volt benne, hogy fegyvert fog kapni és azért, hogy azt kike-

rülje, nagy dologra határozta el magát. Dacára annak, hogy a keze alatt negyvenöt magyar tanuló volt,

felterjesztést intézett a tanfelügyelőséghez, amelyben előadta, hogy Partoson nincsen harminc magyar tanuló, ami minimális létszám ahhoz, hogy a magyar tagozat továbbra is fennmaradjon.

Ezt részben a statisztika meghamisításával érte el, részben pedig azáltal, hogy a gyermekek neveit illetőleg szigorú vegyelemzést végzett. Ebben a munkájában annyira ment, hogy még egy Molnár nevű tanulóra is ráfogta, hogy ez nem magyar. Hogy micsoda nyelvethimológia alapján sütötte ki, hogy a Molnár név nem magyar név, azt csak Neidenbach Gusztáv tanító tudja.

A tanfelügyelőségen nem kételkedtek Neidenbach tanító kimutatásában, nem vizsgálták azt felül, nem csudálkoztak azon, hogy amíg az egyik tanévben még negyvenöt magyar tanuló volt, a másikban már harminc sem akadt. Magukévá tették Neidenbach Gusztáv tanítónak azt az előterjesztését, hogy a partosi állami elemi iskolánál szüntessék meg a magyar tagozatot.

Mikor aztán ősszel a partosi magyarok elhozták gyermekeiket beiratni, meglepetve értesültek róla, hogy nincsen több magyar tagozat és gyermekeiknek a román osztályba kell járni.

A magyar párt partosi altagozata erre Kuppány Rezső elnök vezetésével küldöttséget küldött be Temesvárra Frates Romulusz főtanfelügyelőhöz, aki elismerte panaszuk jogosságát és megígérte, hogy megindítja a vizsgálatot. A partosi magyarban az ígért dacára azóta még mindig nem történt semmi. Frates főtanfelügyelő egy magánbeszélgetésben, melyet a partosi görög keleti román

lelkessel folytatott, kijelentette, hogy a partosi magyaroknak teljesen igazuk van és jussuk is van magyar tagozatra az iskolában. Mindazonáltal azt még mindig nem kapták meg. A partosi magyarok most a Magyar Párt temesmegyei központjához fordultak a bajok orvoslásáért.

A központ elhatározta, hogy a maga részéről eljár Frates főtanfelügyelőnél, hogy a partosi állami elemi iskolánál visszaállítsák a magyar tagozatot.

Erre annál is inkább joguk van, mert hiszen ténylegesen ebben az esztendőben is negyvennél jóval több magyar iskolaköteles gyermek van Partoson, jövőre pedig ezek száma a hatvanat fogja megközelíteni. Egyben pedig kérni fogják azt is, hogy Neidenbach Gusztáv tanítót, aki pedagógiai szempontból nem felel meg, helyezték el máshová. Nem érdektelen megemlíteni, hogy ehhez a kérelemhez Partos román lakossága is egyhangulag csatlakozik. Neidenbach ugyanis most a magyar tagozat megszűnése óta román osztályban tanít és ott is éppen olyan eredménytelenül, mint azelőtt a magyar tagozatban. A románság fel van háborodva azon, hogy a román gyermekek semmit nem tanulnak nála és tiltakoznak az ellen, hogy miatta gyermekeik tudatlanságban nőjjenek föl.

Hangoztatják a partosi románok azt is, hogy semmi kifogásuk az ellen, hogy Partoson az elemi iskolában ismét legyen magyar tagozat, mint azelőtt volt.

Ez is egyik bizonyítéka annak, hogy a magyar lakossággal testvéri egyetértésben élnek.

Remélhető, hogy annak az erős küldöttségnek, amely a magyar tagozat visszaállítására és Neidenbach Gusztáv tanító eltávolítására érdekelében megindul, meg is lesz a maga foganatja.

Kubán Endre.

A szélhámosok nesztora aki végigcsalta az egész világot, a fogházban nyolcvankét éves korában meghalt

Budapest, március 24.

Valamikor az egész világot sokat emlegették Schwarz Sámuel budapesti származású kalandort. Alig van a földnek olyan országa, ahol ne fordult volna meg és nem követett volna el különböző szélhámosságokat. Élete izgalmas kalandorregény. Fellelése mindig biztos és megnyerő volt és ennek tudható be, hogy az áldozatul kiszemelt embereket mindenkor könnyűszerrel tudta magának megnyerni. Hogy milyen nagystilű kalandor volt, mutatja az is, hogy része volt az orosz-japán háború idején Port Artur elárulásában. A várat védő orosz tábornok és a japán vezérkar között ő volt a közvetítő és sikerült neki az orosz tábornokot rábírni, hogy bizonyos pénzzutalom ellenében adja át a várat a japánoknak, akik gondoskodnak róla, hogy az egésznek olyan lát-szata legyen, mintha ők fegyverrel kerítették volna hatalmukba Port Arturt. A komédiát végig is játszot-

ták és a japánok bevonultak a várba. Schwarz Sámuel mindkét féltől kapott províziót, de csak később derült ki, hogy

az ügyes kalandor becsapta az orosz tábornokot, mert sokkal kevesebb pénzt adott át neki, mint amennyit számára a japánoktól kialakodott.

Akkor azonban bottal üthették a nyomát, mert már Amerikában volt.

Ismeretes volt az afférja egy bécsi egyetemi orvostanárral is, akit minden vagyonából kifogatott. A kétségbeesett tanár, aki bűnügyi uton nem tehetett semmit a szélhámos ellen, kétségbeesésében öngyilkosságot követett el. Egy szerb püspöktől ravasz trükkal több milliót csalt ki. A háború alatt Budapesten tartózkodott és pár év előtt követte el utolsó nagy szélhámos-ságát. Egy vidéki rendőrfőnököt rábeszélte, hogy adjon át neki négyszáz millió koronát, melyet számára gyü-

mölesztetni fog. Természetes azonban, hogy a pénz elsikkasztotta. A rendőrfőnök feljelentése alapján Zsigmond-utcai lakásán megjelentek a detektívek, hogy elfogják. Schwarz Sámuel akkor morfiummal megmérgezte magát. Kórházba szállították és mikor felgyógyult, bíróság elé került. Fogházbüntetésre ítélték, amely ma ért volna véget.

Ezt azonban a híres szélhámos már nem érte meg, mert tegnap nyolcvankét éves korában végelgyengülésében a Markó-utcai fogházban meghalt.

Schwarz Sámuel életében milliókat harcsolt össze, azonban mégis szegényen halt meg, mert minden pénzét nőkre, kártyára, lóversenyre és pezsgőre költötte.

Vámos

lett a bányási sik-
kasztó Amerikában

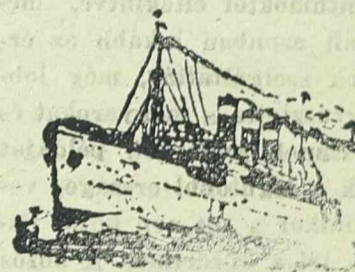
Temesvár, március 24.

Hajdu Ferenc, a szélhámos igazgató, szállítási vállalkozó és ügynök most már San Paoloban a brazil kormány szolgálatában áll, valamelyik vámhivatalban gabonaszakértő és vámoló. Ezért tegnap a törvényszéken hiába kiáltotta a szolga: — Hajdu Ferenc.

A kövér arcú, mosolygós sikkasztó, nem jelentkezhetett, hogy még 1923-ban elkövetett sikkasztásáért és csalásáért számot adjon a törvényszék előtt. Az idézési vétivet is azzal szolgáltatta vissza a kézbesítő:

— Ismeretlen helyre távozott.

A Mica brádi bányatársaság jelentette fel Hajdu Ferencet, aki 1923-ban még a nagyhangzú Balcan Lloyd nevű széneladási iroda tulajdonosa volt. Hajdu egyik napon leutazott Brádra, bemutatkozott, ismertette a céget és a Mica jóhiszeműen több vagon szenet szállított neki. A szén nem is érkezhett meg Temesvárra, mert azt Hajdu meg a bányatelepről a Brassó—bodi cukorgyárnak címezte, a pénzt ellenben ő vette fel. Kilencszáznyolcvankilencezer lei az az összeg, amelyet így elsikkasztott a Mica, nem fizetett meg. A bányatársaság és még nagyon sok károsult bottal ütheti nyomát a pockos Hajduknak, aki most San Paoloban állapítja meg a buza kivileli vámját.

Utazás

Argentiniába,
Kanadába,
Észak-Amerikába

nagy luxushajóval.

Gyors átkelés

III. osztályu kabinok
családoknak és egyeseknek

Jó, bőséges koszt

Naponta asztali bor

Szívélyes bánásmód

Temesvártól a kikötőig kizárólag gyors-
vonaton való utazás.

Díjmentes megbízható tájékoztatás

S-A-R-N-I-A

R.-T. (650)

TEMESVÁR

IV, I. C. Brătianu (Uri-utca) 16.

!! NINCS TÖBBÉ LAKÁSHIÁNY !!

Eladunk Építetünk Ház-
1-2 szobás beköltözhető új téglaházakat 5-6 évi és villatellkeket
házaikat 500-600 lei heti lefizetésre. lefizetésre. heti 300 lei törlesztésre.

Építési anyag is részletre. Tel: 11-03

KARDOSTELEP intézőségénél. Házát lakbérrel lefizeti.

Saját házából kilakoltatták és ebből olyan szövevényes per támadt, hogy még az ügyvédek sem tudnak eligazodni

Temesvár, március 24.

A józsefvárosi Korona-szálló bérlete körül támadt kilakoltatási és tulajdonjogi perek száma tegnap eggyel növekedett. Ez az új jogi eset ma az ország legszövevényesebb pere és husz temesvári ügyvédet foglalkoztat. A Korona-szálló felerészben Haunold Cecilia és a esődbekerült Fiatska Béla tulajdonát képezik. Ugy Fiatska, mint Haunold Cecilia az éttermet, kávéházat és a pincehelyiséget bérbeadták Éles Béla dr. és Éles Géza dr. aradi vállalkozóknak.

Élesék a bérleti szerződés megkötése után viszont albérletbe adták a kávéházat és éttermet, valamint a pincehelyiséget Haunold Cecilának úgy, hogy Haunold és Élesék között bérleti és albérleti viszony állott fenn.

Tavaly Éles Béla dr. és fivére a bér nemfizetése miatt kilakoltatási pert indított Haunold Cecilia ellen és az a furcsa eset állott elő, hogy Haunold Cecilának a felerészben saját tulajdonát képező ingatlanból ki kellett volna menni, mert a bíróság a kilakoltatási kérelemnek helyt adott. Haunold Cecilát azonban nem lakoltatták ki. Tavaly szeptemberében viszont Élesék kerültek fizetési zavarokba és nem fizették meg a Haunold Cecilának, mint a ház résztulajdonosának járó bérleti összeget. Erre viszont Haunold Cecilia indított kilakoltatási pert Élesék ellen. Februárban tárgyalta ezt az ügyet a temesvári járásbíróság, amely

helytadott az egy személyben albérli és háztulajdonos kérelmének és elrendelte Élesék kilakoltatását. Ezt az ítéletet a törvényszék is megerősítette és az jogerős.

Tegnap Fiatska Kálmán dr. járásbíró előtt Crismariu Oktávián dr. mint Fiatska Béla esődtömeggondnok, kérte Éleséknek a szálloda másik fele részéből való kilakoltatását. Ezzel a perrel ez a komplikált ügy még szövevényesebb lett. A tárgyaláson id. Kálmán Béla dr. jelent meg Élesék képviselőjében és a kilakoltatási kereset elutasítását kérte és előadta, hogy Élesék megfizették a házbért. Amikor kivették a bérletet, akkor Fiatskának tartozása volt a Timisiana banknál és Fiatska adósságai törlesztésére a bérösszeget a Timisiana engedélyezte. Élesék ezt az engedélyezést tudomásul vették és oda fizették be a bért még a esődnyítás után is, mivel Crismariu Oktávián dr. esődtömeggondnok ezt az engedélyezést nem támadta meg. Igazolni kívánja, hogy nem történt késedelem és az 1927. évi augusztusi bért a komplikált helyzetre való tekintettel sem a Timisianának, sem a esődtömeggondnoknak nem fizette, hanem azt Temesvárott hírvéletben helyezte. 1927 november elsejére pedig már nem kellett bért fizetni. Kifejtette még Élesék képvise-

lője, hogy a Fiatska esődtömeggondnok elárverezése ellen utójánlatot adtak be és

az árverésen Koppony Vilmos által megvásárolt szállodarészt az utójánlat alapján ők vették meg.

Crismariu Oktávián dr.: De még nem fizették ki.

Kálmán Béla dr.: Tény, de a papíron mi vagyunk a tulajdonosai és mindaddig azok vagyunk, amíg visszárverést nem tartanak.

A továbbiakból kiderül, hogy tavaly

november elseje óta Élesék a háztulajdonosnak és így visszaszálló helyzetben, ha ők mint a szálloda felerészének tulajdonosai saját maguknak bért fizetnének. Ezen az alapon a kilakoltatási kereset elutasítását kérték. A bíróság kihallgatta Heiblein Géza és Tengler József bankigazgatókat, akik vallomásuk során igazolták, hogy Fiatska tényleg a Timisiana engedélyezte az Éleséktől neki járó bért. A bíróság újabb iratok beszerzését rendelte el és a tárgyalást elhalasztotta.

Véresre verte

a feldühödt tömeg a villamoson elkövetett rablás tettesét

Budapest, március 23.

A 19. számú villamos tegnap délelőtt izgalmas jelenet színhelye volt. Egy elegáns öltözötű, lakkeipós fiatalember, aki hóna alatt aktatáskát cipelt, Hartmann Mátyásné kofaszony kezéből hirtelen kirántotta annak pénztárcáját és a robogó villamosról leugrott. Ez az Egyetem-téren történt és a fiatalember örült futással a Kecskeméti-utca felé rohant.

A meglopott Hartmann Mátyásné lármát csapott, mire a kalauz, amikor megtudta, hogy miről van szó, megállította a villamost.

Az utasok közül számosan a menekülő tolvaj után vetették magukat. Amikor a tolvaj ezt észrevette, hirtelen beszaladt a Kecskeméti-utca 14. szám alatt levő házba, amelynek kapuját maga után becsapta. A kapu zárkájának olyan szerkezete van, hogy azt csak belülről lehet kinyitni és az ott üldözők nem tudtak utána szaladni a

házba. Az üldözők erre rendőrt hívtak, aki becsengetett és az elősiető házmesternek megmagyarázta, hogy miről van szó. A rendőr több emberrel együtt bement a házba és végigkutatva azt. Végül az elsőemeleti folyosó egy elhagyott helyén rátaláltak az ott elbújt tolvajra, aki minden tagjában reszketett. Igazolása után kiderült, hogy az illető Sárkány Dezső huszonhárom éves ügynök.

Megkötötték és kivitték az utcára, ahol közben a tömeg három-négyszáz főre szaporodott fel. Az emberek hotokkal és öklökkel rohantak neki a tolvajnak és véresre verték.

A rendőr ezt nem bírta megakadályozni és sipolva hívta segítségül a környéken posztoló társait, akiknek segítségével megakadályozta, hogy a tolvajt agyonverjék. Az arcán vérző őrségre.

Ma is rejtély

hogyan ki hamisította a fitokzatos idegen-nél talált hamis dollárokat

Temesvár, március 24.

Megirtuk, hogy Körner Miksa állítólagos csernovici favállaikozót, aki a Központi Bankban tizenhárom darab százdolláros bankjegyre kölcsönt akart felvenni, letartóztatták, mert a dollárjegyek hamisak voltak. Körner tegnap a rendőrség egész napon keresztül hallgatta ki. Vallomásáról jegyzőkönyvet vettek fel. Elmondta, hogy huszonöt esztendőes bécsi születésű osztrák állampolgár. 1926-ban a katonaság elől megszökött és Prágába ment. Ott megismerkedett egy szintén bécsi származású teksztilke reskedővel, akivel közös üzleteket csinált. Nemrég azonban elhatározta, hogy Csehszlovákiából máshová megy szerencsét próbálni és társával elszármolt. Nagyobb összeget kapott ki és akkor társa azt ajánlotta neki, hogy vegyen át tőle ezerháromszáz dollárt.

Mintegy egyik országból a másikba akart vándorolni és a valután nem akart veszíteni

a sok átváltás folytán, elfogadta az ajánlatot és átvett ezerháromszáz dollárt száz bankjegyekben.

Csehszlovákiából azután utlevél nélkül átszökött Lengyelországba és heteken keresztül tartózkodott Krakkóban. Minthogy azonban ott nem tudott elhelyezkedni, Romániába jött. Csernovicban tartózkodott egy ideig, majd március 19-én Bukarestbe utazott. Ott azonban csak szerda estig maradt, mikor Temesvárra indult.

Csütörtökön délelőtt jött meg Temesvárra. Délben az egyik belvárosi étteremben megebédelt, aztán átment a Lloyd kávéházba. Ott a pincérektől érdeklődött, hogy hol tudna dollárokat lombardkölcönt szerezni. A pincérek Pollák ügynököt ajánlották neki, aki elvezette a Központi Bankba. A bankban lejátszódott jelenetet és elfogatását úgy mondta el azután, mint azt már tegnap megirtuk.

A rendőrségen kiküldték Körner

Miksa zsebeit, de semmiféle igazolványt nem találtak nála. A belső zsebében voltak a hamis dollárosok, azonkívül ezerhatszázhusz lei román pénz. Elmondta, hogy az volt a szándéka, hogy a dollárokat kért kölcsönrel egzisztenciát alapít. Tagadja, hogy tudomása volt róla, hogy a bankjegyek hamisak. Ugy tünteti fel magát, mintha ő is áldozat volna.

A rendőrségen különben egy óvatlan pillanatban öngyilkosságot akart elkövetni, az ablakhoz szaladt, hogy az emeletről leveesse magát, de megakadályozták ebben.

A rendőrség elhatározta, hogy Körner ma Bukarestbe kísérté, mert valószínűnek tartják, hogy Körner Miksa Bukarestben is elkövetett szélhámosságokat és nincsen kizárva, hogy egy nemzetközi hamisító banda tagja, aki szándékosan nem hord magánál semmiféle igazoló irást és azért nem bizonyos az sem, hogy Körnernek hívják.

Néhány hét előtt Brassóban három fiatalembert kaptak rajta, amikor hasonló módon hamisított százdollárosokat akartak beváltani. Kettőt sikerült elfogni, a harmadik azonban az utolsó pillanában megszökött. A vizsgálat arra is kiterjed, vajon Körner nem volt-e benne ebben a bandában.

Megalakulnak

a katolikus népszövetség temesvári csoportjai

Temesvár, március 24.

Az erdélyi katolikus népszövetség néhány esztendő előtt alakult és célja a katolikus hívek között a hitéletet állandóan ébren tartani, a katolikus önértéket emelni, a társadalmi és kulturális megnyilvánulásokat sikeresebbé tenni, az iskolák fenmaradását biztosítani, a hívek és az egyház között a kapcsolatot bensőségebbé tenni. A katolikus népszövetség igazgatója Szilágyi Dózsa premonstrai kanonok már a múlt esztendőben jött Temesvárra, hogy temesvári fiókjai felállításának lehetőségeit. Az azóta is folytatott tárgyalásból arra lehet következtetni, hogy Temesvár katolikus társadalma örömmel fogadja ennek a nagyjelentőségű szervezetnek temesvári kiépítését és annak munkájában készségesen részt vállal. Nemrég előkészítő bizottság alakult, amely elhatározta, hogy Temesvárott a katolikus népszövetség csoportjait városrészenként alakítja meg. Az előkészítő munkálatok már annyira jutottak, hogy az első alakuló gyűléseket már most meg lehet tartani. Holnap, március 25-én Temesvárott két ilyen alakuló gyűlés lesz és pedig az Erzsébetvárosban délelőtt tizenegy órakor a Novotny-féle vendéglőben, délután hat órakor pedig a Gyárvárosban a Bárány-utcai zárda disztermében. A józsefvárosi tagozat alakuló közgyűlése csütörtökön, március 29-én este hét órakor lesz a piarista főgimnáziumban. A Belvárosban és a Mehalában tartandó alakuló gyűlések idejét később fogják megállapítani. Ezzel párhuzamosan vidéken is folynak az alakuló gyűlések. Ilyen lesz vasárnap délután három órakor Kisodán.

Házhelyeket

legolcsóbban Ujksodán a villamos megállótól 10 percnnyire fekvő telepen lehet vásárolni. Négyzetötenként 100.— egyszáz lei, 155 négyzetöl 15,500.— lei, mely összeget 12 havi részletben kamatmentesen törleszti, tehát egy havi részlet csak 1000 lei. Siessen, míg a készlet tart. Érdeklődjön TERNYANCSEV Tivadar, IV. Horváth Bold zsár-u. 3.

Tömegcikkék

faáruban olcsón és jól készülnek

Dóczy Arpád faárugyárban
Timișoara-Rómác, Strada Dr. Marinescu 10.
(Allami iskola mellett) 425

Értesítem t rendelőmet, és a m. t. hölgyközönséget, hogy női divatszalonomat, mely eddig a belvárosi Széchenyi-utca 4. sz. a volt

áthelyeztem Mehalába (Blaskovics-tel. Noszek-u. 12)

A m. t. közönség további partfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Müller János
női-szabó.

787

GRAND HOTEL

BUKAREST, Calea Victoriei 11.

250 szoba, fürdőszoba, állandó meleg és hideg víz, központi fűtés, telefon a szobákban, hall, olvasó- és íróterem, ba, fodrász, páncélszekrény stb.

Szobák 300 leitől kezdve

teljesen átalakítva, új berendezéssel és butorokkal

ujra megnyit

Hirek

Titokzatos

utjai vannak a sikernek. Így van ez az életben az emberek mindenféle vállalkozásánál. Sokat mesélhetnek erről a szinpadon, akiknél a darab sikere csaknem kizárólag a közönség szeszélyétől függ. Egy amerikai író darabját például a szerző önkéntelen elszólása mentette meg a biztos bukástól. Három estén át játszották már darabját, melyet a közönség hidegen fogadott. Az első felvonás után valami gyér tap, mutatkozott, a szerző szabadjegyes barátai, valamint az atyafiság, amely sehol sem hiányzik, összeverték tenyerüket a lámpák elé szólították a szerzőt.

Az egy kicsit szerénykedett, kérette magát, végre a hő és a hősnő unozolására jó arcot csinált a rossz játékhoz és megjelent a rivaldán. Egy néző gunyosan odaszólt:

— Öntől valami jobbat vártunk volna.

Erre a nézőtér füttyülni, dobogni kezdett, a szerző dühbe jött — és maga sem tudva, hogy mit mond — ezt vágta oda a közönségnek:

— Én is maguktól.

Ez az ügyefogyott elszólás egyszerre megváltoztatta a nézőtér hangulatát, az emberek tapsolni kezdtek, a lapok megirták a botrányt s a darabot most növekvő sikerrel játsszák.

Lehet, hogy Shaw példája ihlette meg ezt az ifju szerzőt. Shaw tudniillik annak idején hasonlóan vitakozott közönségével.

Egy alkalommal őt is kihívták a kiáltotta feléje:

— Micsoda pocsek egy darab.

— Én is az ön nézetén vagyok — vágott vissza Shaw — de mit tehetünk mi kevesek, mikor a többiek mind tapsolnak.

Egy angol drámaíró azt tanácsolja az ifju szerzőknek, hogy minden áron keltsenek figyelmet maguk és darabjuk iránt, akár botrányok árán is. Tanácsos például a bemutató napján a legizgalmasabb jelenetnél belelőni a színház mennyezetébe, ughyogy a rendőrség lépjen közbe, a szerzőt igazoltassák és bekisérjék. Botrány okozásért esetleg elítélik, de darabjának sikere biztosítva van.

Más morál: a sikert ma ki kell »revolverezni».

— Papszentelés. Holnap — miként a Déli Hírlap megírta — Pacha Agost püspök hat végzett teológust szentel fel papokká. A szertartás, amely a székesegyházban délelőtt kilenc órakor kezdődik, latin nyelven folyik. Hogy a hívek ezt figyelemmel kísérhessék, magyar és német nyelvű szöveggel készülték, amelyek a székesegyház bejáratánál tíz leírt kaphatók.

— A mehalai templom új keresztje. Vasárnap, március huszonötödikén Tiucra Patrachie dr., Plavosin főesperes és Sora lelkész ünnepélyes mise keretében szentelik be a most épülő mehalai görög keleti templom új kupolakeresztjét, amely öt méter magas. Az ünnepélyes misén a Concordia-dalárda énekel Mezin Aurél dr. karnagy vezénylete mellett.

— A gyárvárosi katolikus ifjúsági egyesület vasárnap, március 25-én délelőtt feltizenkét órakor évi közgyűlést tart. A közgyűlésen új tisztikart választanak.

Élethalálharc

folyik most a kormány és a nemzeti parasztpárt között

Temesvár, március 24.

Mussolini und sein Fascismus — ezt a könyvet lapozgatta éppen Radu Janos nemzeti parasztpárti szenátor, a bukaresti kereskedelmi akadémia tanára és a Marmaroseh bankház egyik igazgatója, aki tegnap Temesvárott tartózkodott és fogadta a Déli Hírlap munkatársát.

— Lássza ez a könyv hasznos olvasmány lesz a mai éjszakai utazásra és megtanuljuk belőle, hogyan nem kell kormányozni. Bukaresti nagy kongresszusunk után a legtermészetesebb eljárás volt a mi parlamenti visszavonulásunk. Ez a visszavonulás nagyon sok fejfájást és álmatlan éjszakát okoz a liberális kormányoknak. Duca hiába ironizál és Argetoianu hiába fenyegetőzik Jilavával, mi mindenre készen elszántan kitartunk. Élethalálharc az, amely ma a liberális párt és a nemzeti parasztpárt között folyik és mi bírjuk idegekkel. És mi jobban bírjuk, mert mögöttünk van a sok millió tömeg lelkiismerete és fegyelmesség. Most semmisen történik, készülnék Gyulafehérvárra és jóleső érzéssel nézzük a már haldokló kormány kapkodásait, nyilatkozatait. Ez is elégtétel. Mi a törvényesség dhadaláért küzdünk, ez a törvényesség huzza majd el a haláldalt a liberális kormány kopersójánál is. A harcot mi nyertük meg.

Ami a stabilizációt illeti, az szükséges. Az ország olyan anyagi helyzetben van, hogy megcsinálja a valutája stabilizációját. Hogy egy stabilizációt keresztül lehessen vinni, ahhoz legelső sorban politikai stabilitás kell. A román valutának a stabilizálása anyagi szempontból — mondotta Charles Rist a kiváló közgazdász — nem probléma, de politikai szempontból az. A mai kormány képviseli, Bratianu Vintilával az élén, a politikai egyenlenséget. És ez az ok, amiért lehetetlennek tartom, hogy ez a kormány stabilizálni tudjon. Pedig már régen kellett volna. Elhibázott külügy, elhibázott belügy, nyomasztó gazdasági válság, pénzügyi krízis, deflációs bankjegypolitika... ez a keresztmetszete a liberálisok uralmának. Ez a kormány nem tud stabilizálni. Ezért kélem a hathatós külföldi kölcsönt...

— Az optánsügyről nem nyilatkozom. Annyit csupán, hogy egyszer a magyarok akartak, akkor mi nem, másszor mi igen és akkor a magyarok nem, a végén mégis csak meg fogunk állapodni. Kisebbségi politika? Becsületességre becsületességet várunk. Kitartunk Gyulafehérvár mellett. Ez a kisebbségi politikánk. g-d.

— Herczeg Ferenc — főszerkesztő.

Budapestről jelentik: Herczeg Ferenc, akit nemrég neveztek ki a képzőművészeti tanács elnökévé, arról az állásáról lemondott. Elhatározását azal hozzák összefüggésbe, hogy ténylegesen átveszi a Budapesti Hírlap vezetését mint főszerkesztő. Utódjául Majorovszky nyugalmazott miniszteri tanácsost, vagy Petrovics szépítőművészeti muzeumi igazgatót emlegetik.

— A követendő példa. Trefan Leonárd dr., a kiváló hitszónok, aki napok óta Temesvárott konferenciabeszédeket tart, tegnap meglátogatta a Gyapjuipar telepeit és szociális intézményeit. Hogy mit látott, arról lelkesülten szolt esti konferenciabeszédét en. Totis Rezső belga királyi konzult, a Gyapjuipar vezérigazgatóját, követendő példát állította oda, aki ritka szívósággal és áldozatkészséggel állította fel a nagyszerű intézményt.

— A két Cimerley erőművész és akrobatamutatóványokkal, a két Gallai humoros számokkal, Gitta Nay és Doly Böske elegáns szólótáncosnők a Lloyd Tavernában. Maryan zenekara mellett az uriközönség táncol.

— Nő a halálmozi áldozatainak száma. Budapestről jelentik: A solti katasztrófánál életét vesztett Nagy Józsefné édesanyja, dr. Horváth Rezsőné a kiállott izgalmak következtében meghalt. A Rókus-kórházban fekvő sebesültek közül Fogolyán Katalin és Szőnyi Béláné haldokolnak.

— Kisiklott teherkocsik. Kornyára és Domasnia szörénymegyei községek között egy tehervonat négy kocsija kisiklott. A kisiklás folytán jelentékeny anyagi kár támadt és amiatt a bukaresti gyorsvonat, valamint a többi vonat tegnap csupán nagy késéssel folytathatta útját.

BRAZILIA NEM TAGIT. Rio de Janeiróból jelentik: Most, hogy Spanyolország visszalépett a Népszövetségbe, Braziliát is felszólították, hogy térjen oda vissza. Politikai körökben meg vannak róla győződve, hogy Brazília a felszólítást visszautasítja.

— Tűz egy telefonközpontban. Budapestről jelentik: A budapesti József telefonközpont egyik termében éjszaka tűz támadt. A tűzoltók hamarosan megjelentek a helyszínen és poroltókészülékkel leküzdötték a veszedelmet. A József központ forgalma a tűz következtében hajnalban két órán át szünetelt.

— Ismét megjelenik a Cuvantul. Bukarestből jelentik: A Cuvantul nyolc napi betiltása letelt és az ellenzéki lap tegnap ismét megjelent. Vezércikkében rámutat azokra a körülményekre, amelyek a betiltást eredményezték.

— Vallásos ünnepély a piarista gimnáziumban. A temesvári piarista főgimnázium Mária-kongregációja vasárnap, március 25-én délután négy órakor az intézet dísztermében vallásos ünnepélyt rendez. A tizenegy számból álló műsort az intézet vegyes kara nyitja meg és fejezi be egy-egy énekkel. Meritz Károly főgimnáziumi tanár ünnepi beszédet mond, egyes növendékek pedig szavalatokat és zeneszámokat adnak elő.

— Kiváló magyar író halála. Budapestről jelentik: Ferenczy József dr. egyetemi tanár, aki Kolozsvárról származott el Budapestre, hetvenhárom éves korában meghalt. Ferenczy József az irodalom terén is sokat és eredményesen működött és különösen értékes könyvben írta meg Petőfi Sándor életrajzát. Az elhunyt tagja volt a Petőfi Társaságnak, valamint az Erdélyi Irodalmi Társaságnak is.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindentűt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

No. 2078/1927.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei No. 2078/1927 al judecătorei oc.ului Buziaș în favoarea lui Firmei Izidor Kovcs repr. prin avocatul Dr. Ioan Gyulay din Timișoara, pentru 16267 lei capital și acc. se fixează termen pentru efectuarea licitației pe ziua de 3 Aprilie 1928 la ora 4 p. m. în comuna Buziaș la primaria comunală, pe când și unde se va vinde prin licitație publică: mărfuri de prăvălie și satra pentru pilaret prețuite în 12035 lei.

Buziaș, la 12 Martie 1928.

792

Gheza Kelmel
Del. Jud.

No. 445/131/1928. portărel.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei No. G. 3272/1928 al judecătorei urbane din Timișoara în favorul lui Firmei Izidor Kovcs și Comp. din Timișoara pentru suma de 17468 lei capital 12% la sută interese dela 18 Maiu 1927 și p-ntu spese deja staverite și cele mai obveninde se fixează termen spre efectuarea licitației pe ziua de 26 Aprilie 1928 ora 1/3 p. m. în Timișoara III. Splaiul Ruso Sirian No. 16/a pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele secestrate și anume: diferite mobile de casă, bucatăria și chipuri prețuite în 14100 lei. 783

Timișoara, la 20 Martie 1928.

Dr. Rakovitz
portărel.

Meghivó.

A timișoarai önkéntes mentőtársulat az általa 1928. évi március hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében megtartandó

41. évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívja valamennyi működő és pártoló tagjait, valamint a társulat működése iránt érdeklődéssel viseltető jóakaróit.

Tárgysorozat:

1. Elnöki évi jelentés 1927. évről.
2. Egy néhány önkéntes mentőnek kitüntelése.
3. Zárszámadás az 1927. évről, valamint az 1928. évi költségvetés bemutatása.
4. A zárszámadás aluli fölmentvény megadása és az 1928. évi költségvetés elfogadása.
5. Az 1925. évben megválasztott elnökségnek és választmányának lemondása.
6. Az elnökségnek és a választmányának 3 évre és 2 számvizsgálónak 1 évre való megválasztása.
7. Esetleges indítványok. Ezek azonban a közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal hamarabb az elnökségnél benyújtandók.

Timișoara, 1928. évi márc. 1.

Prochaska E.
elnök.

Dr. Suciu E.
Inspector.

De Viotte M.
főtátr.

786

Cseh gyári lerakat

női- és gyermek fehérneműekben, len- és damasztáruban.

Teljes menyasszonyi kelengyék!

Erdélyi és Buday
Belváros, Mercy-utca 2. sz.

Olcsó árak!

Asszonyors

Irta: Jacques Constant

KI KELL OSZTANI A TARTALÉKFOLDEKET. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi miniszter tegnap nagyjelentőségű rendeletet adott közre. A rendelet szerint mindazon kisajátított földek, melyeket állami tartalék gyanánt kezeltek, felszabadítandók és a legrövidebb időn belül a földre jogosultak között szétosztandók. Első sorban olyanok között, akik az eddigi kisajátítások alkalmával földben még nem részesültek, jöllehet arra igényük van. A rendelet kiemeli még, hogy minden megyében a legminimálisabb állami tartalékalapot lehet csak meghagyni, amely a tizenöt holdat nem haladhatja túl.

— Klein Viktor a gyárvárosi zsidó hitközség elnöke. A gyárvárosi zsidó hitközség elnöki állása újból beüresedett. Tegnap Méző Rezső bankigazgató vezetésével küldöttség kereste fel Klein Vikort, a Gyapjuipar igazgatóját és tolmácsolta a gyárvárosi zsidóság ama óhaját, hogy Klein vállalja az elnöki tisztséget. Klein igazgató meghatva köszöntö meg a gyárvárosi zsidóság bizalmát és kijelentette, hogy elfogadja a megiszteltetést. A legközelebb megejtendő elnökválasztáson Klein Vikort egyhangulag választják meg a gyárvárosi zsidó hitközség elnökének. Klein Viktor személyében olyan férfit nyer, a hitközség az elnöki székbe, aki biztosítani tudja a hitközség belbékéjét, felelősségét és virágzását.

— **Megtalálták az elmebajos flótást.** Megirtuk, hogy Suttu Demeter flótaművész, akit örültsége miatt a zombolyai tébolydában internáltak, onnan megszökött. Suttut tegnap egy sziguraneadetektív Temesvárott megtalálta az utcán és bekísérte az ügyészségre. Intézkedés történt, hogy az elmebajos művészt visszavigyék a tébolydába.

— **Nagy tűz a becskerekai állomáson.** Nagybecskerekéről jelentik: A nagybecskerekai állomáson a vasúti műhely szerelési osztályán tűz támadt. Nagyon sok olaj, kátrány és száraz faalkatrész volt itt felhalmozva és ez tette lehetővé, hogy a tűz pillanatok alatt óriási méreteket öltsön. A tüzoltóság csak nehezen sikerült a tüzet eloltani és a műhely többi részét a pusztulástól megmenteni. A kár tíz millió dinár. A tűz következtében ötszáz munkás maradt kenyértelenül.

— **Tyuklevest rendelt és felakasztotta magát.** Zombolyáról jelentik: A ugensstein Péter hatvanegy éves földműves arra kérte a feleségét, hogy főzzön neki tyuklevest. Az asszony levágta egyik legszebb tyukját és nekilátott a főzésnek. Egyszerre feltűnt neki, hogy férjét sehol nem látja. Kereszte az egész házban, végre aztán rátalált a padlásra, ahol a szerencsétlen ember holtan lógott az egyik gerendán. Hogy mi készítette az öngyilkosságra, rejtély marad.

— **A Sziv-gárda avatási ünnepélye.** A józsefvárosi katolikus elemi fiúiskola növendékeinek Sziv-gárda avatási ünnepsége március 25-én, vasárnap lesz a plébániatemplomban. Az avatást Metzger Márton dr. főesperes, az iskola igazgatója végzi. Vasárnap délután félnégy órakor az iskolában avatási ünnepély lesz. A szülőket, iskolabárátokat, valamint az intézet volt növendékeit szeretettel várják az ünnepségekre.

— **Elveszett farkaskutya.** Március huszonharmadikán a gyárvárosi Főutca elvezett egy három hónapos, Fetita névre hallgató vörös nőtény farkaskutya. A kutya nyakában kis esatt volt lakattal. Dumitrescu István sziguranca komisszár kéri a közönséget, ha valaki a kutyát megtalálná, vagy nyomára tudna vezetni, azt kellő jutalom ellenében tudassa vele, a temesvári állambiztonsági vezérfelügyelőségnek, Bega-palota.

Rubinstein Erna, aki már három évvel ezelőtt meghódította közönségünket, ismét eljött Temesvárra, hogy bemutatassa művészetét és fejlethetetlen estét szerezzen rajongóinak. Kisérője Zsuzsanna Rezső országos hírű zenetanár lesz. Jegyek Bánátnál.

Amikor a kézitáskából kiszorta a tömérdek különböző holmit, a ruzs és puderes doboz között kezébe került egy névjegy is:

Odette Romeuf.

Claire ebben a pillanatban gondolt hosszú évek után ismét Odette Romeuf-re. Az intézetben elvághatatlanoknak hívták őket. Azután mindketten férjhezmentek és hosszú időn keresztül nem is találkoztak.

Amikor Claire ismét Párisba került, már nem érintkezhetett Odette-tel. Köztudomásúvá vált róla, hogy férje a híres, de idősebb bankár rajta kapta egy fiatal szerbrel és a nagy izgalom megölte, mert megütötte a guta. Akkoriban az asszonyt letartóztatták, hogy férje titokzatos halálának körülményeiről faggassák, neve és arcképe mindennap szerepelt a lapokban és az esküdtek felmentő verdiktje sem mosta tisztára a közvélemény szemében. Felmentése után vidékre költözött és azóta nem látta.

Mindaz egy pillanat alatt végigfutott elméjén és arra gondolt: meg kellene látogatni Odette-et. A férje ugy sinec most itthon, autóval nyugedóra alatt nála lehetne.

A következő pillanatban már eszengett és kiadta rendeleteit. Megérkezett a villa des Cytises-hez. Odette jött elé, falusiasan, bekötött fejjel és mosolyogva.

Claire alig akarta megismerni barátinóját. Furesállotta, hogy az az igazi párisi asszony, az a telivér párisienne, aki éveken keresztül mindenütt a legelső volt, ennyire át tudott

— **Elveszett szombaton, március 17-én este Rónácson** egy pénztárca, melyben Reif Károly és Anna névre szóló piros igazolvány, 1000 lei és különböző okmányok voltak. Megtaláló a pénzt megtarthatja, azonban az okmányokat a rendőrségen szíveskedjen leadni.

— **A Royal-kávészármű márciusi műsora.** A Royal-kávészármű vezetője március hónapra nagyszabású műsorról gondoskodott. A műsor fénypontja Prittel Fay a volt orosz cár egykori udvari színésze, aki számos uralkodó kitüntetésével díszeskedhetik. Rajta kívül felépnek még a bécsi Tabarinból a La Fort szonglór csoport, Mira Mella kiváló román és német énekesnő, Helena Jonescu, Doloros de Gabrén és Ritta Augustin primaballerinák, Margo Loren és Lola Mica ekszcentrikus táncosnők, akik valamennyien világjáró műsorrall jönnek. A Royal-kávészármű műsora esténként feltizenegykor kezdődik.

— **Huszonhat ember tüzháza.** Londonból jelentik: Misors előindiai városban óriási tüzvész dühöngött, mely az egész várost teljesen elhamvasztotta. Ezer ház teljesen leégett. Kétezer ember hajléktalan. A katasztrófának huszonhat halottja és nyolcvan sebesültje van.

— **Allandó alkalmi vételek!** A Whitehouse nagyáruház kirakatai állandóan arról tanuskodnak, hogy itt gyönyörű kelméket bámulatos olcsó áron lehet kapni. Whitehouse, Temesvári-Józsefváros, a Máriával szemben.

Perosi Oratórium — a székesegyházban. Jánosy Dezső, pápai kamarás, székesegyházi karnagy, április 1-én virágvasárnap este kilenc órakor mutatja be a székesegyházban Perosi Lőrincnek, nagyszabású egyházzenei művét. A »Krisztus szenvedése« című oratóriumát. Az első rész főcíme »Az utolsó vacsora«, a második rész főcíme »Az olajfák hegyén«, a harmadik rész főcíme »A Megváltó halála«. Elővételi jegyek 60, 50, 30, 15 lei árban a Bánát hírlapirodában váltakoznak.

formálódni és ennyire bele tudta magát találni a falusi életbe. Meg is kérdezte tőle:

— Hogy történt az a csoda, hogy falusi asszonnyá lettél?

— Egyszerűen nagyon, — felelt mosolyogva a másik. — A falusi életnek is meg vannak a maga szépségei. Gondozni kell az állatokat, a baromfiudvart, mindez egész embert kíván. Ugy telik a nap, hogy észre se venni. Éjjel pedig fáradtan, egészségesen alszom.

— De ilyen egyedül, hogy bírod ki?

— Nem vagyok egyedül. Velem van barátom.

— Ugyanó... — kezdte kérdezni Claire, de megakadt.

— Persze, hogy ő, — mondta kissé sértődötten Odette — minek nézel engem? Azt gondolod, hogy azért tettem ki magam botránynak, halálveszedelemnek miatta, hogy azután kézzel-kézre járjak? Boldog vagyok.

Claire furesán érezte magát. Mászt kapott, mint amit várt. Ugy gondolta, nincs rendjén a dolog. Ez az asszony boldog volt, ő pedig, aki sohasem merte a boldogságát keresni — nos, ő nem volt boldog.

Elbucsztak. Titokban mind a kettő csalódást érzett. Odette tudta, hogy Claire csak kíváncsiságból kereste fel őt, Claire pedig személyes sértésnek érezte a másik boldogságát.

Hazament, lerogyott a diványra és hosszú ideig sirt. Amikor fölállt és megtörülte a szemét, furesa elhatározás ragyogott a szemében.

Elhatározta, hogy ő is boldog lesz.

Az Arany János Társaság második ünnepi felolvasó ülésének teljes műsora a következő: Demény Dezső: »Szerenád«. Négyszólamu vegyeskar. Leviczky György karigazgató vezénylete alatt éneklé a Glória-dalegylet vegyeskara. 2. Irodalmi Testvériség. Elnöki megnyitó. Elmondja Jörgné-Draskóczy Irma, az Arany János Társaság alelnöknője. 3. Erkel Ferenc: Mária Cavaletta. Ária a »Hunyadi László« című dalműből. Éneklé Bea mter Renée, operanékesnő, zongorán kíséri Freund Leó. 4. »A nemzeti lélek és irodalmi egyesületek«. Irta és felolvassa Bérezzy Lajos, vendég, a Kölcsey Egyesület főtájkára. 5. Albeniz: a) Cordoba, b) Granada. Zongorán előadja Freund Leó zongoraművész, az Arany János Társaság tagja. 6. »Tücsökdal«. Novella. Irta és felolvassa Nagy Dániel, vendég, a Kölcsey Egyesület tagja. 7. Verdi: Ária a »Traviata« című dalműből, éneklé Bea mter Renée, operanékesnő, zongorán kíséri Freund Leó. 8. »Erdő hova eljött a tavasz«, »Halálraszántak«, »Végzet«, »Kreuzer szónata« és »Lilike«. Verssek Irta és felolvassa: dr. Olosz Lajos, vendég, a Kölcsey Egyesület és az erdélyi Helikon tagja. 9. Szabolcska Mihály—Pogatschnig Guidó: Dal a dalról. Négyzólamu vegyeskar. Leviczky György karigazgató vezénylete alatt éneklé a Glória-dalegylet férfikara. Helyárok: Ülőhely az első sorban 50 lei, a következő hat sorban 40 lei, az utolsó hat sorban 30 lei. Allóhely 15 lei. Elővételi jegyek a Bánát hírlapirodában válthatók és előadás előtt a diszterem bejárata előtt. Az Arany János Társaság elnöksége ezuttal is hangsúlyozza, hogy a felolvasó ülés nem 12-ór, hanem pontosan 11 órakor kezdődik, a később érkezők csak az első szám után becsatlakozhatnak be.

* **Peronosporafecskendők, oltás-gummi, kerti szerszámok és eszközök** leszállított áron kaphatók Schertter Ottónál, Temesvár, Belváros.

GÖRÖGORSZÁG NEM CSATLAKOZIK A KISANTANTHOZ. Rómából jelentik: A Giornale d'Italia jelentése szerint a most létrejött görög-román szerződés nem jelenti azt, hogy Görögország a kisantánthoz csatlakozik. A szerződés csak arra szorítkozik, hogy a két állam érdekközösségét lezögezzék.

— **A magyar zarándokok amerikai útja.** Pittsburgból jelentik: A magyar zarándokok a pittsburgi városházán szívélyesen üdvözölték Klein polgármester, majd Perényi bárót és Sipőcz polgármestert a város polgáraivá avatta és átnyújtotta nekik a város aranykulcsait.

— **Kémnek tekintett mérnök.** Berlinből jelentik: Goldstein Ferenc az A. E. G. német villamossági társaság moszkvai főmérnöke, akit a szovjet állítólagos kémkedés miatt letartóztatott.

— **Hol vásároljunk vászon és szövetségeműket?** Ezen fontos kérdés nem okozhat immár fejtörést, mert a Whitehouse nagyáruház detailosztálya a legkitűnőbb minőségeket kiesinybeni fogyasztóknak is engros áron számítja. Whitehouse, Temesvár-Józsefváros, saját üzleti palotájában, azelőtt Délvidéki.

— **Fehérnemű különlegességi üzlet** nyílt meg Temesvárott, Mercy-utca 2. szám alatt. Az üzletben a legkiválóbb minőségű cseh fehérneműáru kapható. Teljes menyasszonyi kelengyék is rendelkezésre állanak. Az üzlet tulajdonosai Erdélyi és Budai, akik vételkényszer nélkül szívesen megmutatják a kitűnő árut a közönségnek.

Báb és colyó

lignum sanctumból, biliárdgolyók, dákok, dákbőr, kréa, s.b. logolcsóbban kaphatók

Taugner Miklós esztergályos
Temesvár IV. Kossuth-u. 1. (790)

Keresek

2-3 szobás, feltétlenül modern lakást Gyárváros kivételével csakis forgalmas helyen.

Fehér Olga
hirdetési iroda

IV, Horváth Boldizsár-u. 5.
Telefon: 900. (3007)

Temesváriak találkozóhelye

BUDAPEST legelsőrendű, modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA
IV, Podmaniczky-u. 8. sz.

Mérsékelt árak, modern berendezés, kőponti fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.

A Nyugati pályaudvar mellett.
Elsőrendű konyha.

WEISZ és GÖTTER

„KÜHNE“ géplerakat

TIMISDARA, Str. Brătianu (Uri-u.) 1a

Bánati képviselő: az „Eber“-féle igésekében
Gebrüder Eberhard, Ulm aD ekegyárból.

A **Deutsch-Donauländischen Waren-austausch A.G.**
e'adási helye Temesvárott.

Vetőgépek **Eber-ekék** Szénakaszalók
Morzsolók **Eber-ekék** Kötők

Nagy raktár kaszálók és költök tartalékraeszeiből

Közgazdaság

Magyarország kereskedelmi szerződéseinek megmarad a legtöbb kedvezmény elve. Budapestről jelentik: A képviselőházban Bethlen István miniszterelnök egy interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a kereskedelmi szerződéseknél nem lehet a legtöbb kedvezmény alapján az egyoldalú elbírálás alapjára áttérni és csak annak az államnak adni kedvezményt, amely viszonzásul legalább is ugyanolyan kedvezményt nyújt. Ezt akkor lehetett volna megpróbálni, amikor a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalások megindultak, de nem most, amikor a tárgyalásoknak már szinte a végén járnak. Ez az összes megkötött vám szerződéseknél a felborulásával járna. Ha ezt a kormány meg akarná tenni, még nagyobb bizonytalanság támadna gazdasági téren, amilyen most van.

A lengyel vámok valorizálása. Varsoból jelentik: A lengyel vámok valorizálása életbe lépett, annak következtében az utóbbi napokban olyan nagy mértékben szökkent föl a behozatal, hogy Lengyelország márciusi külkereskedelmi mérlege legalább is 100 millió zlotyval lesz passzív. Március végére a vámok valorizációja következtében számolnak a gyarmatárak drágulásával.

Ahol sok a pénz. Fehértemplomról jelentik: Fehértemplom öt pénzintézet működik, amelyeknek összes alaptőkéje 4.800.000 dinár, takarékalapjaik 1.750.000 dinár, betétállományuk pedig 42.000.000 dinár. A város pénzügyi helyzete kielégítő és a pénzbőség jelei mutatkoznak. A bankok kénytelenek voltak egy a kihelyezendő összeg, mint a betétek után a kamatlábat leszállítani és ma már 15 százalékra lehet kölcsönt kapni. A pénzintézetek keresik a kihelyezési lehetőségeket és a nagy betétállományra való tekintettel működési körüket kénytelenek a járson kívül fekvő területekre is kiterjeszteni. A fehértemplomi pénzintézetek visszlezárolási ügyeit csak a legutóbbi esetben vesznek igénybe, mert pénzkészletük állandóan 7-8.000.000 dinár között mozog.

A magyarországi valorizációs vita Budapestről jelentik: A felsőházban a valorizációs javaslat általános vitája során a d i k Janos gróf nagyobb beszédben a biztosítások valorizációjáról szót indítványozta, hogy a valorizációs törvényből vegyék ki az összes biztosítási paragrafusokat. Meg kell várni az időt, amikor a valorizációt úgy a társaságokra, mint pedig a biztosítottakra nevez egyformán és megnyugtatóan lehet keresztülvinni. Ma ez ugyanis mindkét félre hátrányos és igazságtalan volna.

Visszafelődik a keletesehországi textilipar foglalkoztatása. Prágából jelentik: A keletesehországi textilipar februári foglalkoztatási statisztikája szerint a munkások száma ezekben a gyárakban százszal csökkent. Ennek azonban sokkal nagyobb aránya a heti munkaórák visszafelődése.

Megnyit a budapesti adóvásár. Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt ünnepélyesen nyitották meg a tenyészállatvásárt. A megnyitáson jelen volt H o r t h y kormányzó, aki beszédet mondott. A kiállításra igen sok külföldi érkezett már Budapestre.

Az esztországi gyufamonopól a svéu gyufatroszt birtokába került. Stockholmi jelentés szerint az eszt kormány és a svéd gyufatroszt között folytatott tárgyalásokat befejezték és a végleges szerződést Stockholmban a napokban aláírták. A szerződés az eszt parlament jóváhagyása után érvénybe lép és ennek következtében az esztországi gyufamonopól teljesen a svéd világrösztt birtokába kerül. A megállapodás értelmében egy a gyufafagyártást, mint az eladást a következő 28 évben a svéd tröszt intézi és erre a célra 4 millió svédkorona alapítókével Esztországban egy részvénytársaságot létesít. Ezenkívül a svéd tröszt 7 millió korona névértékű eszt államkölcsönt vesz át.

Színház

A templom egere

Bemutató előadás a színházban

Temesvár, március 24.

Száz meg száz templom egere szaladgál mindenfelé a világon. Nemesak Budapesten, hanem Temesvárott és más városokban is. Megtaláljuk őket mindenütt, ahol a háború utáni gazdasági dekonjunktúra a leépítés szomorú fogalmával ismertette meg az embereket. Csakhogy F o d o r László Nagy Zsuzsannája nem olyan fából faragott, hogy tétlenül megadja magát. Harcba száll a sorssal és az emberekkel, akik számára és sokezer társnője részére a sorsot jelentik. Birokra kel a végzetel és akarateréjével, eszével, ügyességével maga alá gyüri. Hogy azután megszóial szive is, az csak természetes. Hisz fiatal, egészséges, szép, kívánatos és a mindennapi kenyér biztosítása után más követelése is vannak az élettel szemben. Az meg már az író licentia poetikájához tartozik, hogy a titkárnöve avanszált gépirókisasszonyt az a vezérigazgató veszi el, akinek mellére nemrég revolvert szegezett a betevő falatért. Mert a sok Nagy Zsuzsi közül bizony nagyon kevésnek sikerül a házasságnak ilyen révébe evezni. Nagyon sokan vannak a Nagy Zsuzsik és kevés a Morgen Tamás hárró vezérigazgató.

Fodor László ezt a témáját egy bukkott darabja tanulságai alapján találta meg. Szeretek egy színésznőt című darabjában egy férfi tolakszik egy színésznő lakásába, mert szereti, de a téma megbukott. Erre megkísérelte a vezérigazgató szobájába toladó gépirókisasszonnyal és a közönség ennek a variációnak adott igazat: a darabnak sikere volt, ahol eddig játszották.

Két előadás. Ma két előadást tart a magyar társulat. Délután négy órai kezdettel Süt a nap, Zilahy Lajos remekműve magyar életképe kerül színre mérsékelt helyárok mellett ifjúsági előadás keretében. A vezetőserepeket a társulat legjobb erői játszzák. Este félkilenc órákor hatodsor kerül színre az idény slágeroperettje Mesék az írógépről. A Mesék az írógépről nagy sikerét misem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a ma esti előadásra alig van már jegy.

Koldusgróf. Ascher Leonak ezt a gyönyörű zenéjű operettjét eleveníti fel vasárnap este a társulat. Eregi melodiák örökszép zene ütemei csengenek újra fel a színpadon. Az operettreprez főszerepeit Szentgyörgyi Mária, Betegh Bébi, Jung János, Désy Jenő, Gyöző Alfréd és Kun Dezső alakítják. Győzőnek olyan alakítása van, hogy állandó kacagásban tartja a közönséget. Feltűnőek az új diszletek.

Sikere volt Temesvárott is. Fodor László ismeri a színpadot és ismeri a közönséget. A mese keretében gazdaságosan osztja be az ötleteket, szójátékokat, minden felvonásra jut a humorból és érzélgősségből. Életképet ad mely a má, a ma lehetőségeit viszi színpadra. A darabnak sikere színpadi és értéke is színpadi érték. Alakjai nagyszerűen megrajzoltak. Életük a színpadi hatás szolgálatában áll. Az író igényei sem mások velük szemben. Nem iránydrámát írt, hanem vigjátékot. Ezt pedig jól írta meg.

Az előadásról nem mondhatjuk ugyanazt. Ennek okát elsősorban abban találjuk, hogy a szereposztás körül történtek hibák. P a l l a y Mancsi a címszerepben eleven, friss, temperamentumos volt és jól megjátszotta szerepét. Jó rendező kezében és szigorú önfegyelmével kétségtelen tehetsége egészséges irányba viszi fejlődését. Kabinetalakítás volt G y ő z ő Alfrédé, ezé a nagyszerű komikusé, akinél jobb ebben a zsánerben nem igen van Erdélyben. J á v o r Alfréd színészi intelligenciája minden szerepben megtalálja vele a helyes hangot. Véleményünk szerint a bankigazgató szerepét jobban játszotta volna, mint M é s z á r o s Béla, aki viszont J u n g szerepében lett volna inkább helyén. Szepessy Edit a gépirókisasszonyból kokottá vedlett szereppel nem tudott megküzdeni. O l a s z és K ő v á r y helyükön voltak. Erőtéljesebb szereposztással bizonyára az előadás sikere is nagyobb lett volna.

A rendezés kiünő volt és ez M é s z á r o s Béla érdeme.

Bőregér. Hétfőn este Strauss örökszép vigoperája, a Bőregér van műsoron, míg kedden a Nászéjszaka szenzációs francia operett bemutató előadása lesz.

Alt-Heidelberg. A gyárvárosi katolikus ifjúsági egyesület műkedvelői holnap déluán négy órákor Tigris-utca 6. szám alatti helyiségükben előadják az Alt-Heidelberg című német énekes és zenés színjátékot. A nagyobb szerepeket Ott Stefi, Hollinger Vilma, Scholtz Adrienne, Kopácska Pál és Rittinger Imre játszzák.

Amit az erdő mesél. Géczy Istvának Amit az erdő mesél című nagyszerű három felvonásos népszínművét két hét előtt játszották a Gyárvárosban a Mercedes leányklub műkedvelői. Számos oldalról megnyilvánult kívánságra ma este az előadást az erzsébetvárosi Novotny-féle teremben megismétlik. Az előadás félkilencor kezdődik.

Krétakör. Vasárnap délután három órákor a Mesék az írógépről sláger operett kerül színre öcső helyáral mellett, míg hat órákor K l a b u n d az ifjúkori német irodalom egyik legtehetségesebb tagjának Krétakör című fantasztikus kínai motívumu drámáját mutatja be a társulat. A Krétakör bemutatójára a társulat erősen készül és F e k e t e Irén mellett az egész drámai társulat szerephez jut. Jegyek elővételben az összes előadásokra a színházi pénztárnál.

Wegener Pál Temesvárra jön. Wegener Pál, az ismert nagy német drámai színész társulatával vendégjátékok tartására Romániába érkezett. Első állomása Csernovicban van, ahol a város előkelőségei nagy ünnepélyességgel fogadták. A román nemzeti színház Wegenerék tiszteletére diszleedást rendezett, amelynek megkezdése előtt P o p a J o n igazgató meleg szavakban köszöntötte a német művészeket. Wegener társulata legközelebb Jassyban és Bukarestben játszik, aztán eljön az erdélyi és bánági városokba is. A temesvári vendégjáték április elsejére és másodikára van tervezve, azonban csak abban az esetben jöhet létre, ha a krajovai társulat, amely április elsején kezdi meg újra játékeit, erre a két napra átengedi a színházat.

Heti műsor.

Szombaton délután félöt órákor: Süt a nap.

Szombaton este félkilenc órákor: Mesék az írógépről.

Vasárnap délután három órákor: Mesék az írógépről.

Vasárnap délután hat órákor: Krétakör.

Vasárnap este kilenc órákor: Koldusgróf.

Hétfőn este félkilenc órákor: Bőregér.

Kedden este félkilenc órákor: Nászéjszaka. (Operett bemutató.)

Sport

Bokszer verseny Temesvárott. A Banatul sportegyesület április elsején este kilenc órákor a Tiszti Kaszinó termében rendezi ökölvívőversenyét. A verseny érdekességét növeli az a körülmény, hogy azon három bukaresti ökölvívő bajnok is résztvesz. J o n e s c u Bujor, Románia bokszbajnoka mérkőzik D ö r f l e r r e l, a Bánág bajnokával, T ő t h U. D. R. Resica Dumitrescu bajnokkal méri össze erejét, míg C u p u bukaresti Petsovszkyval, a TAC nagyszerű ökölvívőjével áll ki a prondra. Ezenkívül Geröfy-Schwarz, Nyitrai-Majtényi, Mayer-Romanovszky párok bokszolnak. A verseny nagy látogatottságra tarthat igényt, mert ilyen sport attrakcióban a temesvári közönségnek régen nem volt része. Jegyek már most válthatók Löbl-nél.

Elhalasztott ping-ping verseny. A Kadima március harmánczyedikére és április elsejére tervezett nagyszabású nemzetközi ping-pong versenyét a közbejött akadályok miatt kénytelen volt elhalasztani. A nemzetközi mérkőzést későbbi időpontban rendezik meg.

Értesítés.

A közönség kényelme érdekében a gyárvárosi Andrassy-uton, szemben a Millenium templommal, a Szegedikalap szalonban

gyűjtőállomást létesítettünk,

ahol mindennemű férfi- és női ruhák, selymek, harisnyák, szőrmék

festésre és tisztításra

elvállaltatnak.

Tisztelettel

Marschall Jakab és fia

festődjé és vegytisztító intézete.

Tel. 11-66.

Ritka alkalom!

Erdély legszép, legnívósabb kulturkönyve!

A legnagyobb írók munkáit csak most veheti meg.

Itt vágja le és még ma küldje be!

RENDELŐ-JEGY.

SZIGETHY JÓZSEF

székesztő

CLUJ-Kolozsvár, Kereszt-u. 2.

Zenei-Művészi és Irodalmi Dekameron szerkesztője.

Alulírottan megrendelem az 1928. évi

Zenei-Művészi és Irodalmi Dekameront

500. — (ötszáz) lei árban, mely összeget postautalványon — bank utján jelen rendeléssel beküldöttem.

Kelt 1928 hó nap.

A rendelő neve:

Foglalkozása:

Pontos lakása:

Az album ára titva nem lesz!

Itt vágja le és még ma küldje be!

Apró hirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előzetési nyugta felmutatása ellenében vonkint egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szóig terjedő apróhirdetést.

Egy szó ára három lei, vastag küvel öt lei. Legkisebb apróhirdetés harminc lei, álláskeresőknek tíz szóig husz lei.

A hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Házasság

Éves özvegy asszony némi hozománnyal és háromszobás lakással (komplett berendezve), férjhez menne feltétlen uri emberhez, állami hivatalnokhoz, esetleg biztos jövedelmű magántisztviselőhöz. Leveleket „Házasság” jelígre a kiadóhivatalba kérek. (1608)

Alkalmazás

Bizonyítványokkal mindenféle leányt keresek, ki a főzéshez is ért. Cim megtudható a kiadóban. (1607)

Apárásítók magas jutalékkal azonnal felvétetnek a lap kiadóhivatalában.

Ifjúfiú és tanulóleány felvétetik a Helicon-nyomdában.

Allást keres

Magyar, német, román nyelvet beszélő komoly férfi bármilyen irodai, raktárnoki vagy egyéb állást azonnalra keres. Cimeket „Allást keres” jelígre kérek. (767a)

Lakatos, ki állandóan nagy vállalatoknál volt alkalmazásban, azonnalra állást keres. Cimeket „Lakatos” jelígre a kiadóba kérek. (767)

Dada, éves bizonyítványokkal április elsejére állást keres. Érdeklődni: Ardelean, Józsefváros. Fröbl-utca 46. (775)

Házvezetőnek ajánlkozik egyedülálló jobb nő magányos urhoz. Közelebbit: Tóth Simon IV, Eötvös-utca 7. (789)

Lakás

Különbejáratu, csinosan butorozott szobát keresek, lehetőleg kertes háznál. Cimeket a kiadóba kérek „Kellemes otthon” jelígre. (740)

Elegánsan butorozott szobát keresek, lehetőleg fürdőszobahasználattal. Kertes lakás előnyben. Cimeket kérek a kiadóba leadni „Csendes lakó” jelígre. (740a)

Adás-vétel

Jókarban levő Schunda-féle cimbalom jutányos áron eladó. Timisoara, II. Táviráda-utca 100. (753)

Eladók jó karban levő használt férfi ruhák. Cim a kiadóban. (1606)

Megvételre keresek prima gyártmányú, jó karban levő pianót. Cimeket ármegjelöléssel a kiadóba „Piano” jelígre kérek. (1080)

Garantált tiszta uradalmi tej házhoz szállítva kapható kis és nagy tételben. Cim Pummer-utca 4. (Gyárvárosi szállók, Petőfi-csárda mellett) vagy telefon 3-76. (776)

Családi ház kerttel Bessenyei-telep elején olcsón bérbé adó. Érdeklődni: III. Rezső utca 17, ajtó 3. (754)

Különféle

Meghívó a f. hó 24-én szombaton este a Futó-féle vendéglőben (IV, Zöldpázsit-u. 28.) tartandó nagyszabású kabaréra. A bevétel az árva gyermekek javára fordítatik.

Hercegnő és cigány szerelme

40

— Hát olyan nagy dolog az, ha egy nő egy férfinak pénzért adja oda magát? De, ha te annyi komédiát csinálasz a dologból, hát jó. Ne menj az utcára. Ne menj, amikor én küldelek. Tudom azonban, hogy majd eljön az idő, amikor magad fogsz menni. Csak még kinozzon meg egy kicsit jobban az éhség.

— Csalódsz! Inkább éhen halok, semhogy pénzért áruljam a testemet.

— Jó, jó, — nevetett Rigó Jancsi — már voltak más nők is, akik így beszéltek és a végén örültek, ha a férfiaknak kellett és pár frankot kaptak egy-egy ölelésért.

— Hát én nem leszek ilyen.

— De ebből a vitatkozásból nem élünk meg. Szavakkal és morális prédikációval nem lehet jóllakni. És azért, ha te nem akarsz pénzt szerezni, hát majd megyek és szerzek én.

— És hogyan akarod ezt megtenni?

— Nagyon egyszerűen. Az ember bemegy szépen egy üzletbe, mondjuk csemegeüzletbe és ott úgy tesz, mint ha vásárolni akarna. Végigmustrál az ember egy csomó árut és végül is kijelenti, hogy az, amit keresett, nincsen meg, vagy legalább is nincsen olyan minőségben, amint azt szeretne volna. Ezzel kimegy az ember az üzletből, ahol a sok keresés közben egy sonkát, vagy más valamit szépen észrevétlenül a kabátja alá dugott.

— Tolvaj, nyomorult tolvaj, — kiáltotta Klára felháborodva.

— Mit kiabálsz? Cigány vagyok, hát nem esoda, ha tolvajlásra adom magamat! Hát tudd meg, hogy bizony inkább lopok, semhogy éhen veszek a te szép szemedért becsületből. A tisztességgel nem lehet megőltetni a gyomrot. A gyomorkorogás igazi pokoli muzsika, amit nem lehet nyugodtan hallgatni. Most fel vagy háborodva, hogy lopni akarok, de tudom, ha majd hazajövök valami jó ennivalóval, akkor majd nekilátsz te is, hogy az éhségedet csillapítsad.

Klára felelni akart, de már nem volt ideje rá. Rigó Jancsi, aki közben magára vette kopott kabátját és feltette a kalapját, kirohant a szobából.

Klára egyedül maradt. Gondolkozott.

Eszébe jutott egész multja, egész elrontott, elhibázott élete rohant el pillanatok alatt előtte.

Visszagondolt boldog és gondtalan gyermekiségére. Eszébe jutott az édesapja, az öreg Ward Tilburne, akit elárult és eszébe jutott férje, Chimay Horace herceg, akit aljasul megcsalt. Pedig a herceg még halálos ágyán is nagyon szerette őt. Aztán újra apjához szállottak gondolatai.

Maga előtt látta apját, amint a newyorki palotában egyedül elhagyatva él. Ha most Ward Tilburne tudná, hogy egyetlen leánya milyen nagy inségben van és hogy a szeretője, aki miatt kimondhatatlan nyomorba jutott, most elindult, hogy vésőrára valót lopjon!

Ebben a pillanatban Klára nem is annyira magát sajnálta, hanem az édesapját, az öreg Ward Tilburnt, aki vénségére teljesen egymagára maradt.

Egyszerre csak észrevette, hogy a könnyek, melyek előbb csak szivárogtak a szeméből, most már patakokban folynak. De nem törölte le azokat. Nagyon jól esett a sírás.

Ugy érezte, hogy most a sírás az egyedüli vigasza.

Kezeit némán összekulcsolva sokáig ült csendesen a szobában. Olyan mozdulatlan volt és arca olyan fehérségben tündökölt, hogy a kétségbeesés márványba faragott szobrának lehetett tartani ezt a szomorú aszszonyt.

Csak nagysokáig tört fel kebléből egy mély sóhajtás.

— Miért nincsen most valami gyorsan ölé mérgem, — mormolta halkán — hogy bevegym és vége legyen minden szenvedésemnek, minden gyöttrődésemnek? Vagy miért nincsen revolverem, hogy a megváltó halálhozó golyót a szívembe röptsem? Abba a buta, hiszékeny szívembe, amely annak idején fiatal elvakultságában forrón szeretett és azt hitte, hogy a szerelem, melyet neki kínálnak szinte olyan igaz, szinte olyan forró és szinte olyan önzetlen és becsületes, mint az övé.

Aztán arra gondolt, hogy hiszen kiugorhatna az ablakon is. Most nincsen itt Rigó Jancsi, aki visszaránta. Azonban önkénytelenül megborrongott a gondolatra. Elképzelte magát, amint holtra zúzva, összetört tagokkal, felismerhetetlen arccal, vértócsában ott fekszik az utca piszkos kövezetén.

Megrázkódott. Nem. Ez még gon-

dolatnak is borzasztó. Érezte, hogy alig egy órával előbb, amikor Rigó arra akarta kényszeríteni, hogy mint valamely utolsó némbor az utcán férfakkal ismeretséget kössön és úgy szerezzen pénzt, akkor az első pillanatban a végtelen undorban és felháborodásban ezt még tudta volna tenni, azonban most, amikor gondolkozott ezen a borzalmas, esuf halálmenem, semmiesetre sem volna arra képes.

Szinte ájultan dőlt hátra székében. Érezte tehetetlenségét, érezte nagy elhagyatottságát, szerencsétlenségét.

És hogy szenvedése, fájdalma, kétségbeesése még nagyobb legyen, a mult szép emlékei újra meg újra felélevenedtek a lelkében és bárhogya is igyekezett azoktól szabadulni, képtelen volt arra.

Újra látta a newyorki apai házat és újra látta apját, az ősz Ward Tilburnt, aki egyetlen leányát kitagadta. Érezte, hogy emiatt apjával szemben semmiféle keserűséget, semmiféle neheztelést nem tud érezni. Tisztában volt vele, hogy milyen nagyon bántotta meg azt a derék, becsületes embert, aki csak érte élt. Tisztában volt vele, hogy azzal a cselekedetével, hogy megszökött egy közönséges muzsikussal és éveken keresztül annak szeretője lett, milyen sebet ütött apja lelkén, amely sohasem gyógyulhat be.

Igazán volt az apjának, hogy haragudott rá, hogy megátkozta, hogy megtagadta. Hiszen elrontotta életének minden örömét. Az öreg Wardnak az volt a célja, hogy a sok munkával felhagyva, életét azzal fejezze be, hogy leánya boldogságának örvendezzen és éppen ő volt az, aki apjától ezt az örömet elrabolta.

Azután a következő pillanatban a párisi Chimay hercegi palotát látta maga előtt. Látta Chimay Horace herceget, aki bár jóval idősebb volt nála, azonban olyan forrón és igazán szerette, hogy arra egy husz éves ifjú sem lett volna képes. Hiszen a hercegnek minden boldogsága abban csucsosodott ki, hogy minden kívánságát a szeméből olvassa ki. Most már világosan látta Klára, hogy őt tulajdonképpen Chimay herceg szerette igazán, aki még halálos ágyán is boldog volt, amikor megtört szemének nézése rája tévedt és haldoklásában már a halál felé vivő útról tért vissza pár pillanatra, amikor nevével szólította azt a nőt, akit szíve minden dobbanásával őszintén szeretett.

Igen. Chimay herceg szerette őt igazán, nem pedig Rigó Jancsi, akinek az iránta érzett szerelme csak szélszély volt, aki munkátlanságban, pazarlásban töltötte el egész életét, elherdálta a szeretője millióit, most pedig arra akarna kényszeríteni, hogy magát más férfiak prédájául dobja oda csak azért, hogy neki ezentul is meg legyen a kényelmes élete. Atkozta azt a pillanatot, amely Rigó Jancsihoz kötötte, ahhoz a Rigó Jancsihoz, aki miatt nyomorba és éhségbe került és aki a szükség napjaiban mutatta meg igazi piszkos lelkét és most lopni ment.

Két kezét a szeméi elé tartotta a szerencsétlen asszony és keservesen sirt.

Végtelen boldogság lett volna a számára, ha most meg tudott volna halni!

(Folyt. köv.)

Utazás Kanadába a „Canadian Pacific” által

A világ legnagyobb vasut- és hajóstársasága.

Az utazás bármely omániai vasuti állomástól a kanadai kikötőig 137 és fél dollárba kerül.

A kanadai vasuti jegy ára a kikötőtől Winnipeg-ig telepesek részére 25.— dollár.

Földművesek, mezőgazdasági férfi és női munkások, ugyszintén háztartásbeli alkalmazottak részére ingyene a kanadai vízum.

Bővebb felvilágosítással díjmentesen szolgál a CANADIAN PACIFIC vezérigazgatók.

Mindenemű felvilágosítás díjmentes!

„TRANZIT” Bucuresti, Cal. Grivitei 157 és fiókügy-Timisoara 10, Str. T. Vladimirescu 24

Makulatura

kapható a

DELI HIRLAP
kiadóhivatalában

Déli Hírlap

1928 MÁRCIUS 25

LEGUJABB

IV. ÉVF. 70. SZÁM

Ehségsztrájk fegyveréhez nyult Müller Kálmán és két társa a kolozsvári hadbíró- ság fogházában

Temesvár, március 24.

Müller Kálmán az egységes országos szaktanács elnöke és két temesvári munkástársa, akiknek a kolozsvári pályaudvaron történt letartóztatásáról elsőnek a Déli Hírlap számolt be, még mindig a kolozsvári hadbíróság fogházának a lakói. A letartóztatás okát nem tudják és ez fokozza a munkásság izgalmát. Müller és társainak szabadonbocsátása érdekében a temesvári munkásság nagyarányú akciót kezdeményezett. Miután a régenstanácshoz, a kormányhoz és egyes pártvezérekhez intézett táviratokban úgy írták, mint a nagyváradi letartóztatások ellen tiltakoztak, Reiter József városi tanács- tag vezetésével öttagú küldöttség kereste fel Coste Gyula dr. prefektust és az ő közbenjárását kérte a letartóztatottak szabadonbocsátása érdekében. A prefektus kijelentette, hogy ő mindig az igazság embere volt és az igazság szeleimében jár el akkor is, mikor Müller Kálmán és társainak ügyét tisztázni kívánja. A küldöttség távozása után nyomban felhívta Dan Partenie kolozsvári prefektust, aki azonban nem volt hivatalában és így még nem interveniálhatott. A prefektus érintkezésbe lép a belügyminiszterrel, hogy a temesvári letartóztatottak ügyét tisztázza.

Tegnap délelőtt egyébként a kolozsvári munkások központjából küldöttség utazott Nagyváradra is. Nagy Géza a bormunkásszövetség központi titkárnak vezetésével, hogy ott tiltakozzanak a munkások bántalmazása ellen. A nagyváradi rendőrségen őrizetben levő munkások egyébként tegnap megkezdték az éhségsztrájkot. Értesülésünk szerint Müller Kálmán, Klein Péter, Heigl János, akik a kolozsvári hadbíróság fogházában vannak, tegnap szintén éhségsztrájkot kezdtek.

Megirtuk tegnap, hogy a nagyváradi letartóztatások során a rendőrség állítólag kinezta a kommunista üzelmek címén elfogottakat. Ez volt az oka annak, hogy Rosenfeld Lajos kereskedelmi alkalmazott öngyilkossági kísérletet követett el. A nagyváradi rendőrség őrizetében levő munkásokkal tényleg nem bántottak kegyetlen kézzel — amint azt Puticiu Traján dr. rendőrprefektus egy nyilatkozatban maga is beismerte, —

mert tegnap egy másik letartóztatott akart megválni az élettől. A rendőrség ugyanis tegnap délelőtt kihallgatta Tordai Gezá, az egyik gyanúsított kommunistát, aki egy óvatlan pillanatban fejfel nekiugrott a rendőrségi szoba csukott ablakának. Olyan erővel vágta fejét az ablakba, hogy a szilánkok több helyen súlyosan megsebesítették. A szobában tartózkodó rendőrtiszteknek és detektíveknek sikerült megakadályozni, hogy az elkéseredett ember az ablakon keresztül az utcára vesse magát. Igen

valószínű, hogy Tordai is a rendőrségen elszenvedett bántalmazások miatt szánta rá magát végzetes tette. Amikor Puticiu Traján rendőrprefektus arról az újabb öngyilkossági kísérletről értesült, elrendelte, hogy a rendőrség bünyügyi osztályát a második emeletről a földszintre helyezték át. Talán helyesebb lett volna olyan értelmű rendeletet kiadni, hogy a foglyokat ne bántalmazzák és akkor nem volna szükséges a bünyügyi osztályt alacsonyabb fekvésű helyre leköltöztetni.

A gyilkos asszony nyugodtan szórakozott Pesten, miközben három országban keresték

Budapest, március 24.

Emlékezetes az a gyilkosság, amelynek Zsolnán Diener Árpád tóketeresi malomtulajdonos esett áldozatul. Megállapították, hogy a gyilkosságot Schuschdek Frida nevelőnő hajtotta végre, aki hét revolverlövéllel megölte Diener, akivel szerelmi viszonyt folytatott. A gyilkosság után Schuschdek Frida eltűnt és a rendőrségnek máig sem sikerült nyomára akadni. A múlt héten szenzációs fordulathoz érkezett a nyomozás. Megállapították, hogy Schuschdek Frida férjes asszony és a férje Szakáll Béla prágai soffőr, akinek a gyilkosság óta szintén nyoma veszett. A gyilkosság éjjelén Schuschdek Fri-

dát a zsolnai szálloda előtt csukott autó várta, melyet Szakáll Béla vezetett. Ebből világos, hogy a gyilkosságot előre beszélték meg. Kiderült az is, hogy Schuschdek Frida azzal csaltá Diener Zsolnára, hogy számára nagy-szerű üzlet kínálkozik és hozzon magával sok pénzt. Diener kétszázezer cseh koronát hozott és pedig százezer csekkben és százezer készpénzben. Ez a százezer korona eltűnt. Szakáll magyar állampolgár és azóta kinyomozta a rendőrség azt is, hogy a Szakáll házaspárnak közös utlevele volt. Amíg tehát a rendőrség mindenfelé Schuschdek Fridát kereste, addig az Szakáll Béláné néven nyugodtan léphette át a magyar határt.

Tőzsdéi árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyama.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalású jelent pénznem, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Zürichben a lei 3'22'5 Párisban 15'75

Temesvári magánárfolyamok 1928 március 24-én reggel:

Angol font: 784-784'50-783—, dollár: 160'25-160'50-160'05, dinár: 2'83 külföldi, 2'79 belföldi, 2'79 effect, hollandi forint: 64'70 64'80-64'80, francia frank: 6'30-6'32-6'35, olasz lira: 8'51-8'53-8'55, cseh korona: 4'76'5-4'77-4'66, német márka: 38'45-38'50-38'50, osztrák schilling: 22'62-22'64-22'70, magyar pengő: 28'10-28'12-28'20, svájci frank: 30'95-30'96-31'00.

Most már különben teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a gyilkosnő Budapesten rejtőzik. Kovács Imréné ugyanis bejelentette a rendőrségen, hogy a Császár-fürdőben találkozott egy németül beszélő szőke nővel, akire ráillik Schuschdek Frida személyleírása. Az illető nő beszélgetésbe eredt vele és elmondta, hogy nemrég érkezett Budapestre és szeretne kis szobát bérelni, ahol zavartalanul élhetne. Arra vonatkozólag is érdeklődött, hogy be kell-e magát a rendőrségen jelentenie. Kovácsné nagyon feltűnően nézte a német asszonyt és egyre inkább bizonyossá vált, hogy Schuschdek Fridával áll szemben. Kabinjába sietett, felöltözött és az volt a szándéka, hogy rendőrt hív. Ugy lát-szik azonban, az idegen nőnek feltűnt a vizsgálódása és hamarosan eltűnt a fürdőből. A rendőrség most erőyes nyomozást indított utána.

Határincidens

a román-magyar határon, melynek halottja van

Budapest, március 23.

Beregbszörmény község határában öt magyar gazda ágszedés közben áttévedt román területre, ahol őket a román határőrök bekerítették. A gazdák futásnak eredtek, mire a határőrök utánuk löttek. Hármuknak sikerült megmenekülni. Török Zsigmondot az egyik golyó találta. Bevittek a nagyváradi kórházba, ahol meghalt. Kósa Gergely gazdát elfogták és Nagyváradra szállították. Takács Géza képviselő a határincidens ügyében interpellált, mire Bethlen István miniszterelnök azt a választ adta, hogy a bukaresti magyar követ az incidens miatt Bukarestben tiltakozást jelentett be. Egyes lapok értesülése szerint a beregbszörményi határincidens megvizsgálására magyar-román vegyes bizottság alakul, mely az esetet a helyszínen fogja megvizsgálni. A helyszíni szemére azonban csak akkor kerül a sor, ha a magyar kormány által Bukarestbe küldött jegyzékre megérkezik a válasz.

ÜLDÖZIK A MAGYAR SZÓT. Prágából jelentik: Szlovénia keleti városában tót nemzeti tanácsok alakultak. Ezek a nemzeti tanácsok plakátokat ragasztottak ki, amelyeken fenyegetések mellett felszólították mindazokat, akik tót származásúak, hogy odahaza és nyilvános helyeken a magyar vagy német szó helyett tótul beszéljenek.

Színház

Szombat délután négy órakor: **Süt a nap.** (Félru előadás.)
" este félkilenc órakor: **Mesék az írógépről.**
Vasárnap d. u. három órakor: **Mesék az írógépről.**
" délután hat órakor: **Kréta kör.** (Ujdonság.)
" este kilenc órakor: **Koldusgróf.** (Nagy operett.)
Hétfő este fél kilenc órakor: **Bőregér.** (Operett.)

772